

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

ДЕКЛАРАЦИИ

СПРАВКА-ДЕКЛАРАЦИЯ

Регистрирано по чл. 96 (задължителна регистрация), 97 (при доставки на стоки с монтаж и инсталиране), 97а (при доставки на услуги, данъкът за които е изискуем от получателя), 99 (ВОП) и чл. 100, ал. 1 и 2 (по избор, когато не са налице условията за задължителна регистрация по чл. 96, ал. 1 или чл. 99, ал. 1) от ЗДДС лице е длъжно за всеки данъчен период да подава справка-декларация по образец (чл. 125, ал. 1 от ЗДДС - изм., ДВ, бр. 105 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г., изм. - ДВ, бр. 14 от 2022 г., в сила от 18.02.2022 г.). Не е предвидена възможност за удължаване на срока за подаване на справка-декларацията.

В случаите на дерегистрация и последваща регистрация на лицето в рамките на един данъчен период (чл. 111, ал. 2, т. 5 от ЗДДС, изм., ДВ – бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) регистрираното лице подава една справка-декларация за данъчния период, включваща доставките, извършени от лицето до датата на дерегистрацията, включително доставките, извършени след датата на последващата регистрация.

VIЕС-ДЕКЛАРАЦИЯ

VIЕС-декларация (Value Added Tax Information Exchange System - информационна система за обмяна на информация по ДДС) е обобщена декларация, използвана за целите на контрола и обмена на информация между държавите членки.

Регистрираното лице е длъжно да подаде VIЕС-декларация по образец - приложение № 14 за данъчния период, през който е осъществило някоя от следните доставки (посочени в чл. 125, ал. 2 от ЗДДС):

- вътреобщностни доставки на стоки;
- доставките на услуги по чл. 21, ал. 2 от закона, включително получените авансови плащания с място на изпълнение на територията на друга държава членка, по които получатели са данъчно задължени лица, регистрирани за целите на ДДС в друга държава членка;

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

- доставките като посредник в тристранна операция (полученото авансово плащане (цялостно или частично) от посредник в тристранна операция не се включва във VIES-декларация);
- при прехвърляне на стоки, представляващи част от неговите стопански активи, от територията на страната до територията на друга държава членка под режим на складиране на стоки до поискване;
- за данъчните периоди на настъпване на промяна през 12-месечния период от пристигането или завършването на превоза стоките, за които е приложен режим складиране на стоки до поискване, включително при замяна на лицето, за което стоките са били предназначени.

VIES-декларацията се изготвя на база обобщените данни от отчетните регистри - дневници за продажбите, като в нея не се включват издадените данъчни документи във връзка с получени авансови плащания по вътреобщностни доставки на стоки, както и доставки на стоки и на услуги с място на изпълнение на територията на друга държава членка, по които получатели са нерегистрирани за целите на ДДС лица.

- VIES-декларация не се подава в случаите, когато за съответния данъчен период регистрираното лице едновременно:
  - не е извършило вътреобщностни доставки;
  - не е извършило доставки на услуги, включително не е получило авансови плащания по чл. 21, ал. 2 от закона, с място на изпълнение на територията на друга държава членка;
  - не е извършило доставки като посредник в тристранна операция;
  - не е отразило пропуснати данни за предходен данъчен период в съответствие с чл. 126, ал. 3, т. 1 от закона.
  - не е изпращало или транспортирало стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а, ал. 1 от закона;
  - не е връщало по чл. 15а, ал. 5 от закона на територията на страната стоки, които са били изпратени или транспортирани до територията на друга държава членка под режим складиране на стоки до поискване;

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

- не е извършвало заместване по чл. 15а, ал. 4 от закона на лице, за което стоките са предназначени да бъдат доставени при изпращане или транспортиране от територията на страната до територията на друга държава членка под режим складиране на стоки до поискване, от друго лице;

- не е извършвало корекция на грешно посочен идентификационен номер по ДДС на лице, за което стоките са предназначени да бъдат доставени под режим на складиране на стоки до поискване, деклариран в предходен данъчен период на изпращане или транспортиране на стоки по чл. 15а, ал. 1 от закона.

- Доставка на услуга по чл. 21, ал. 2 от закона може да не се включва във VIES-декларацията, когато доставката на тези услуги е освободена в държавата членка, където е мястото на изпълнение на доставката.

- В случаите на връщане на стоки на територията на страната по чл. 15а, ал. 5 от закона във VIES-декларацията се посочва идентификационният номер по ДДС на лицето, за което стоките са били предназначени да бъдат доставени към момента на започване на връщането, включително и при заместване по чл. 15а, ал. 4 от закона, независимо от броя на заместванията. В случаите на няколко връщания на стоки през един и същ данъчен период във VIES-декларацията идентификационният номер по ДДС на лицето, за което стоките са били предназначени, се посочва само един път (чл. 117, ал. 10 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 25/ 2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

- В случаите на няколко изпращания на стоки през един и същ данъчен период във VIES-декларацията идентификационният номер по ДДС на лицето, за което стоките са предназначени, се посочва само един път. В случаите на няколко последователни замествания по чл. 15а, ал. 4 от закона във VIES-декларацията се посочва идентификационният номер на всяко лице, което замества друго лице, дори и в случаите на няколко замествания през един и същ данъчен период (чл. 117, ал. 11 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 25/ 2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

- Когато са декларираны във VIES-декларация данни за изпращане или транспортиране на стоки под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а, ал. 1 от закона, но впоследствие не е декларирана извършена замяна по чл. 15а, ал. 4 от закона или връщане на територията на страната по чл. 15а, ал. 5 от закона, както и при неправилно посочване на

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

идентификационен номер по ДДС на лице, за което стоките са предназначени под режим на складиране на стоки до поискване, същите се декларират в данъчния период, през който грешката е установена (чл. 117, ал. 12 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 25/ 2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

- Когато за данъчния период на изпращане или транспортиране на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка не са декларирани данни за режим по 15а, ал. 1 от закона във VIES-декларация, същите не подлежат на корекция (чл. 117, ал. 13 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 25/ 2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

ВАЖНО по отношение на Северна Ирландия:

- Регистрирано лице, което извършва доставки на услуги по чл. 21, ал. 2 от закона с място на изпълнение на територията на Северна Ирландия, не посочва тези доставки във VIES-декларация по чл. 125, ал. 2 от закона (ал. 14 на чл. 117 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 11 от 2021 г., в сила от 09.02.2021 г.).

- Регистрирано лице, което извършва вътреобщностни доставки, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия, или доставки като посредник в тристранна операция, по които получатели са данъчно задължени лица или данъчно незадължени юридически лица, регистрирани за целите на ДДС в Северна Ирландия, заедно със справка-декларацията по чл. 125, ал. 1 от закона подава и VIES-декларация по чл. 125, ал. 2 от закона за тези доставки за съответния данъчен период (ал. 15 на чл. 117 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 11 от 2021 г., в сила от 09.02.2021 г.).

- Регистрирано лице, което прехвърля стоки след 1 януари 2021 г. включително, представляващи част от неговите стопански активи, от територията на страната до територията на Северна Ирландия под режим на складиране на стоки до поискване, заедно със справка-декларацията по чл. 125, ал. 1 от закона подава и VIES-декларация по чл. 125, ал. 2 от закона за данъчния период на изпращането или транспортирането на стоките под този режим и за данъчните периоди на настъпване на промяна през 12-месечния период от пристигането или завършването на превода, включително при замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от закона (ал. 16 на чл. 117 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 11 от 2021 г., в сила от 09.02.2021 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

- В случаите по ал. 15 и 16 във VIES-декларацията се посочва идентификационен номер по ДДС със знак/префикс "XI" на регистрираните за целите на ДДС лица на територията на Северна Ирландия (ал. 17 на чл. 117 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 11 от 2021 г., в сила от 09.02.2021 г.).

Корекции на грешки във VIES-декларацията се извършват по реда на чл. 126, ал. 2, ал. 3, т. 1 и ал. 4 от ЗДДС. (Виж по-надолу „Корекции на грешки при декларирането“)

ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

ДОКУМЕНТИРАНЕ

Данъчни документи по смисъла на чл. 112 от ЗДДС са:

- 1. фактура;**
- 2. известие към фактура;**
- 3. протокол.**

Срокове за издаване на данъчни документи:

Фактура се издава задължително не по-късно от 5 дни от датата на възникване на данъчното събитие за доставката, а в случаите на авансово плащане - не по-късно от 5 дни от датата на получаване на плащането (чл. 113, ал. 4 от ЗДДС). Изключение от горния ред е налице само при ВОД, включително в случаите на авансово плащане, фактурата се издава задължително не по-късно от 15-о число на месеца, следващ месеца, през който е възникнало данъчното събитие за ВОД (чл. 113, ал. 5 от ЗДДС).

Известието се издава задължително не по-късно от 5 дни от възникване на обстоятелството, водещо до изменение на данъчната основа на доставка или при развалянето на доставка, за която е издадена фактура, а когато известието се издава за доставка, за която е издадена фактура с начислен данък за получено авансово плащане, в 5-дневен срок от датата

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

на връщането, прихващането или уреждането по друг възмезден начин на авансово преведената сума за размера на върнатата, прихванатата или уредената по друг възмезден начин сума (чл. 115, ал. 2 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

Протоколът се издава не по-късно от 15 дни от датата, на която данъкът е станал изискуем. В случаите на безвъзмездно предоставяне на хранителни стоки по чл. 6, ал. 4, т. 4 протоколът се издава не по-късно от 5 дни от датата, на която са предоставени хранителните стоки (чл. 117, ал. 3 от ЗДДС, изм. ДВ, бр. 108 от 2007 г., изм. – ДВ, бр. 88 от 2016 г.).

Условия за издаване на данъчни документи и изисквания към тях:

Фактури

Всяко данъчно задължено лице - доставчик, е длъжно да издаде фактура за извършената от него доставка на стока или услуга или при получаване на авансово плащане преди това освен в случаите, когато доставката се документира с протокол по чл. 117. Следва да се има предвид, че тези разпоредби са приложими за данъчно задължени по ЗДДС лица, независимо дали същите са регистрирани по ЗДДС.

Следва да се има предвид, че фактурата на хартиен носител се издава най-малко в два екземпляра - за доставчика и за получателя. (чл. 113, ал. 2 от ЗДДС, доп. - ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.). В тези случаи фактура и известие към фактура на хартиен носител се издават най-малко в два екземпляра независимо дали получателят е регистрирано или нерегистрирано по закона лице (чл. 79, ал. 1, изр. второ от ППЗДДС, доп. - ДВ, бр. 54 от 2024 г., в сила от 25.06.2024 г.).

Фактура може да не се издава в следните случаи (чл. 113, ал. 3 от ЗДДС):

- за доставки, по които получателят е данъчно незадължено физическо лице;
- доставки на финансови услуги по чл. 46 и застрахователни услуги по чл. 47;
- за продажби на самолетни билети;
- при безвъзмездни доставки;
- доставки на услуги по глава осемнадесета – в сила до 30.06.2021 г. Считано от 01.07.2021 г. е налице изменение, като новата редакция е, че фактура може да не се издава за

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

доставки по режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии, или режим извън Съюза (ДВ - бр. 104 от 2020 г.);

- за доставки, осъществени от нерегистрирани по закона физически лица, различни от еднолични търговци, когато за извършените от тях доставки:

а) се издава документ по реда на специален закон, или

б) се издава сметка за изплатени суми или документ по чл. 9 от *Закона за данъците върху доходите на физическите лица*, или

в) издаването на документ не е задължително съгласно *Закона за данъците върху доходите на физическите лица*.

С изключение на гореизброените случаи (случаите по чл. 113, ал. 3 от ЗДДС) фактура и известие към фактура се издава независимо дали получателят е регистрирано или нерегистрирано по закона лице (чл. 79, ал. 1 от ППЗДДС).

Фактура не се издава в случаите по чл. 131, ал. 1 от закона (чл. 113, ал. 8 от ЗДДС).

Важно: Данъчно задължено лице, включително което управлява електронен интерфейс, не прилага ал. 3 на чл. 113 от ЗДДС за извършена доставка на вътреобщностна дистанционна продажба на стоки или вътрешни дистанционни продажби на стоки с място на изпълнение на територията на страната, когато лицето не е регистрирано за прилагане на режим в Съюза по този закон или в друга държава членка (чл. 113, ал. 15 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 14 от 2022 г., в сила от 18.02.2022 г.).

Изисквания:

Фактурата задължително съдържа 14 реквизита, посочени в чл. 114, ал. 1 от ЗДДС. Такива реквизити следва да притежават както фактурите, издавани от регистрирани по ЗДДС лица, така и фактурите, издавани от нерегистрирани по ЗДДС лица. В допълнение, фактурите, издавани от регистрирани по ЗДДС лица на основание, различно от регистрация по чл. 97а, чл. 99, чл. 100, ал. 2, чл. 154 и/или 156 от закона, трябва да притежават трайно вписани пореден номер, гриф „оригинал” на първия екземпляр, наименование и идентификационен номер на лицето, което ще ги издава, както и идентификационен номер по ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона (идентификационен номер за целите на ДДС, пред който е поставен знакът „BG“) - чл. 78, ал. 1

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

от ППЗДДС, изм. - ДВ, бр. 6 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 1 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.).

Важно: Когато регистрирано лице документира доставка в случаите на чл. 67б, ал. 3 от ППЗДДС (при корекции на грешно данъчно третиране на доставка при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите), освен реквизитите по чл. 114, ал. 1 от закона във фактурата се посочва **номерът на влезлия в сила акт, издаден от орган по приходите, с който е установено грешното данъчно третиране на доставката, и датата на внасяне на задължението по него** (чл. 78, ал. 12 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.).

Важно: Гриф „оригинал“ на първия екземпляр (чл. 78, ал. 1, т. 2 от ППЗДДС) и идентификационният номер по ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона (чл. 78, ал. 1, т. 4 от ППЗДДС) не се прилагат за бланките на фактурите и известията към тях, издавани от нерегистрирани по закона лица. Номерацията на документите по ал. 1 на чл. 78 от ППЗДДС, издадени след прекратяване на регистрацията на лицето по закона, не се нарушава, като поредността от преди дерегистрацията се продължава (ал. 13 на чл. 78 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г.).

Във фактурата следва да се посочи ставката на данъка, а когато ставката е нулева – основанието за прилагането ѝ, както и основанието за неначисляване на данък. Ако не е посочено основанието за неначисляване на данък, се приема че данъкът е включен в договорената цена.

Когато регистрирано лице - посредник в тристранна операция, документира извършена доставка на стоки до придобиващия в тристранната операция, като основание за неначисляване на данък във фактурата се посочва „чл. 141 2006/112/ЕО“.

В случаите когато данъкът е изискуем от получателя, във фактурата не се посочват размерът на данъка и данъчната ставка, а се посочва изрично, че данъкът е изискуем от получателя, както и основанието – съответния член от материалния закон. С изм. - ДВ, бр. 94 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г., в този случай във фактурата се вписва „обратно начисляване“, както и основанието за това.

Отпада изискването фактурата задължително да съдържа като реквизит „подпис на съставителя“ (чл. 114 от ЗДДС, изм. ДВ бр. 106/2008 г., в сила от 01.01.2009 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

От 01.01.2010 г. е отменен като задължителен реквизит на фактурите името и фамилията на съставителя чрез отмяната на т. 6 в чл. 114, ал. 1 от ЗДДС.

От 01.01.2013 г. с промяната на чл. 114, ал. 7 от ЗДДС, фактурата може да не съдържа реквизитите по ал. 1, т. 12, 14 и 15, когато сумата на данъчната основа и данъкът не превишават 100 евро или тяхната равностойност в левове, с изключение на документиране на доставките с място на изпълнение на територията на друга държава членка, на вътреобщностни доставки и на дистанционни продажби на стоки.

Данъчно задължените лица, които не са регистрирани по ЗДДС или са регистрирани на основание чл. 97а, ал. 1 и 2, чл. 99 и чл. 100, ал. 2 от ЗДДС, нямат право да посочват данъка в издаваните от тях фактури и известия към фактури. В тези случаи във фактурата/известieto като основание за неначисляване на данък се вписва „чл. 113, ал. 9 от закона“ (чл. 79, ал. 2, т. 2, изречение второ от ППЗДДС). В т. 2 на същата норма е налице допълнение, в сила от 01.07.2021 г., по отношение на извършена доставка на стоки и/или услуги, с място на изпълнение на територията на страната, за която не се прилага режим, от данъчно задължено лице, установено на територията на страната, което е регистрирано само на основание чл. 156, и 157а от закона. В чл. 113, ал. 9, второ изречение от ЗДДС, в сила от 18.02.2022 г. (ДВ – бр. 14 от 2022 г.) и в т. 2 на чл. 79, ал. 2 от ППЗДДС, в сила от 26.07.2022 г. (ДВ - бр. 59 от 2022 г.) е налице изменение по отношение на документирането на извършена доставка на стоки и/или услуги с място на изпълнение на територията на страната, за която не се прилага режим, от данъчно задължено лице, установено на територията на страната, което е регистрирано само на основание чл. 156 от закона. В тези случаи като основание за неначисляване на данъка във фактурата/известieto се вписва „чл. 55б от ППЗДДС“ (чл. 79, ал. 2, т. 2 от ППЗДДС - доп., ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г., изм. – ДВ, бр. 59 от 2022 г.).

Лица, регистрирани на основание чл. 97б, нямат право да посочват данъка в издаваните от тях фактури или известия към фактури за извършени доставки, различни от доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, с получатели - данъчно незадължени лица, които са установени или имат постоянен адрес, или обичайно пребивават в страната (второ изречение на ал. 9 на чл. 113 от ЗДДС). Второто изречение на ал. 9 на чл. 113 от ЗДДС е заличено, считано от 01.07.2021 г. (ДВ - бр. 104 от 2020 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Извършени от лице, регистрирано на основание чл. 97б от закона, доставки с място на изпълнение на територията на страната, различни от доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, с получатели данъчно незадължени лица, които са установени или имат постоянен адрес, или обичайно пребивават в страната; във фактурата/известие като основание за неначисляване на данък се вписва „чл. 113, ал. 9 ЗДДС“ (т. 6 на чл. 79, ал. 2 от ППЗДДС). Точка 6 на чл. 79, ал. 2 от ППЗДДС е отменена, считано от 01.07.2021 г. (ДВ - бр. 27 от 2021 г.).

Налице е допълнение и в т. 2 на чл. 79, ал. 3 от ППЗДДС, съгласно която доставката с място на изпълнение на територията на друга държава членка на стоки при условията на дистанционни продажби, **за които не се прилагат специалните режими по чл. 152, ал. 2, 3 и 5 от закона**, се документира по правилата на законодателството на тази друга държава членка (ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г.).

Промени в правилата за фактуриране от 01.01.2013 г. (ДВ бр. 94/2012 г., бр. 20/2013 г., бр. 23/2013 г.)

Основно правило: Документирането на доставките с място на изпълнение на територията на страната се извършва по реда на глава единадесета от ЗДДС (чл. 111а, ал. 1 от ЗДДС).

Изключения:**1. Документиране по реда на ЗДДС:**

1.1. Доставка с място на изпълнение на територията на друга държава членка, когато данъкът е изискуем от получателя и доставчикът е лице, за което са изпълнени едновременно следните условия:

1. лицето е установило независимата си икономическа дейност на територията на страната или има постоянен обект на територията на страната, от който е извършена доставката, или при липса на такова установяване или такъв обект - има постоянен адрес или обичайно пребиваване на територията на страната;

2. лицето не е установено в държавата членка, на чиято територия е мястото на изпълнение на доставката, или неговият постоянен обект в тази държава членка не взема участие в доставката (чл. 111а, ал. 2 от ЗДДС).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Горното е неприложимо при „самофактуриране“.

1.2. Доставка на стоки или услуги с място на изпълнение на територията на трета страна или територия, когато доставчикът е установил независимата си икономическа дейност на територията на страната или има постоянен обект на територията на страната, от който е извършена доставката, или при липса на такова установяване или на такъв обект - има постоянен адрес или обичайно пребиваване на територията на страната (чл. 111а, ал. 3 от ЗДДС).

В тази хипотеза, съгласно чл. 114, ал. 8 от ЗДДС, издадената от данъчно задълженото лице - доставчик, фактура може да не съдържа реквизитите по чл. 114, ал. 1, т. 12 и 13 от същия закон (ставката на данъка, а когато ставката е нулева - основанието за прилагането ѝ, както и основанието за начисляване на данък и размера на данъка).

2. Не се документира по реда на ЗДДС:

2.1. Доставка с място на изпълнение на територията на страната, когато данъкът е изискуем от получателя и доставчикът е лице, за което едновременно са изпълнени следните условия:

1. лицето не е установило независимата си икономическа дейност на територията на страната или неговият постоянен обект на територията на страната не взема участие в доставката, или при липса на такова установяване или такъв обект - няма постоянен адрес или обичайно пребиваване на територията на страната;

2. лицето е установено в друга държава членка или има постоянен обект в друга държава членка, от който е извършена доставката (чл. 111а, ал. 5 от ЗДДС).

Горното е неприложимо при „самофактуриране“.

Внимание: При доставка на услуга по чл. 21, ал. 4, чл. 22, ал. 1 и чл. 23, ал. 4 и 5 от ЗДДС, когато доставчикът е данъчно задължено лице, установено на територията на страната, и доставката е с място на изпълнение на територията на друга държава членка, документирането се извършва по правилата на законодателството на тази държава членка, когато данъкът не е изискуем от получателя (чл. 79, ал. 17 от ППЗДДС, нова - ДВ, бр. 20 от 2013 г., в сила от 28.02.2013 г., доп. - ДВ, бр. 8 от 2016 г., в сила от 29.01.2016 г., бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

От **01.01.2013 г.** е възможно издаването на „**сборна фактура**“.

Съгласно чл. 113, ал. 13 от ЗДДС, за две или повече извършени доставки на стоки или услуги, данъкът за които става изискуем през един и същ данъчен период, може да се издаде сборна фактура. Сборната фактура задължително съдържа реквизитите по чл. 114, ал. 1, т. 9 - 15 от ЗДДС за всяка отделна доставка, отразена в сборната фактура, и се издава не по-късно от последния ден на месеца, през който данъкът за доставките е станал изискуем, а при вътреобщностни доставки - в срока по ал. 5. Това е възможно и при авансови плащания. С измененията на чл. 79, ал. 14 и 15 на ППЗДДС (ДВ, бр. 20 от 2013 г., в сила от 28.02.2013 г.) е регламентирано:

За извършени авансови плащания за две или повече доставки на стоки или услуги, данъкът за които става изискуем през един и същи данъчен период, може да се издаде сборна фактура.

Фактура за доставка на стока или услуга или за получено авансово плащане може да се издаде в срока за издаване на сборна фактура, когато тази доставка не е последвана от други, поради прекратяване на договора през същия данъчен период.

Съгласно чл. 113, ал. 14 от ЗДДС данъчно задължено лице, включително което управлява електронен интерфейс, може да не прилага ал. 1 на същата норма за извършена доставка на вътреобщностна дистанционна продажба на стоки или вътрешни дистанционни продажби на стоки, когато лицето е регистрирано за прилагане на режим в Съюза по този закон (нова - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.07.2021 г.).

Промените по отношение на **издаването и получаването на данъчни документи** и на осигуряване на връзка между издадения за доставката документ и самата доставка (ДВ, бр. 94/2012 г. - в сила от 01.01.2013 г.):

Данъчен документ (фактура или известие към фактура) може да се издаде на **хартиен носител** или в **електронна форма**.

Съгласно чл. 114, ал. 6 от ЗДДС **всяко данъчно задължено лице** по избран от него начин осигурява **от момента на издаването им до края на периода на съхранението им**

- **автентичността на произхода,**
- **целостта на съдържанието и**
- **четливостта**

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

на фактурите и известията към фактурите, издадени от него или от негово име, както и на получените от него фактури и известия към фактури.

По смисъла на § 1, т. 65 от ДР на ЗДДС **автентичност на произхода** означава уверение за **самоличността на доставчика** или на издаващия фактурата/известieto към фактурата от страна на доставчика или от страна на получателя по доставката.

По смисъла на § 1, т. 66 от ДР на ЗДДС **цялост на съдържанието** означава, че съдържанието на фактурата и известieto към фактурата не е променено. Форматът на електронна фактура и електронно известие към фактура може да бъде променян. По отношение на електронните документи съществуват различни технологии, с които може да се осигури непроменливост на съдържанието.

Обезпечаване на възможност съдържанието на фактурата да бъде възприето - **четливост**.

Съгласно **чл. 114, ал. 10** от ЗДДС, изпълнението на трите изисквания се **обезпечава** от данъчно задълженото лице чрез всякакъв **контрол на стопанската дейност**, който създава **надеждна одитна следа** между фактурата или известieto към фактурата и доставката на стоки или услуги.

Контрол върху стопанската дейност - процедура или технология, която се прилага и поддържа в предприятието и създава уверение относно правилното, навременно и точно отчитане на стопанската дейност като цяло и отделните стопански операции в частност. Дава възможност за проследяване на всички елементи на стопанската операция в тяхната взаимовръзка.

Надеждната одитна следа – такава има, когато връзката между отделните документи и осчетоводени операции е лесно и бързо установима и осигурява намиране на търсената връзка между издадена фактура и извършена доставка.

Изборът на процедура за контрол на стопанската дейност е изцяло на данъчно задълженото лице.

По отношение на **данъчни документи в електронна форма** - **чл. 114, ал. 11** от ЗДДС, освен чрез **контрола на стопанската дейност** автентичността на произхода, целостта на съдържанието и четливостта се осигуряват чрез следните **примерни технологии**:

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

1. квалифициран електронен подпис по смисъла на *Закона за електронния документ и електронния подпис*, или

2. електронен обмен на данни.

Електронен обмен на данни - електронен трансфер на данни от компютър към компютър на търговски и административни данни чрез използване на утвърден стандарт за структуриране на съобщение за електронен обмен на данни, по смисъла на член 2 от *Препоръка 1994/820/ЕО на Комисията от 19 октомври 1994 г. относно правните аспекти на електронния обмен на данни* (т. 58 от § 1 на ДР на ЗДДС).

Автентичността на произхода, целостта на съдържанието и четливостта могат да се осигуряват и чрез **друга технология или процедура** (чл. 78, ал. 10 от ППЗДДС).

Документиране с **електронни фактури и електронни известия към фактури** - чл. 114, ал. 9 от ЗДДС, се извършва, **при условие**, че това документиране се приема от **получателя** с писмено (официално или не) или мълчаливо съгласие (чрез обработване на плащане на получените фактури и известия).

Дата на издаване (момент) на **електронни фактури и електронни известия към фактури** - чл. 113, ал. 12 от ЗДДС - електронната фактура/електронното известие към фактура са смята за издадена на датата, на която доставчикът предостави възможност на получателя да получи фактурата/електронното известие към фактура (например: изпращане по електронна поща, поставяне на фактурата на достъпен за получателя сървър).

Доставчикът може да **упълномощи писмено друго лице да издава фактури и известия към фактури от негово име** (чл. 113, ал. 7 от ЗДДС).

Издаване на фактура или известие към фактура от името и за сметка на доставчика - самофактуриране (чл. 113, ал. 11 от ЗДДС)

Фактура или известие към фактура от името и за сметка на данъчно задълженото лице - доставчик, може да издава и **получателят по доставката, ако има предварително споразумение** между двете страни и при условие че е налице процедура за приемане на всяка фактура или известие към фактура от данъчно задълженото лице, доставящо стоките или услугите (чл. 113, ал. 11 от ЗДДС, изм. - ДВ, бр. 94/2012 г., в сила от 01.01.2013 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Условия и ред за приемането на всяка фактура от данъчно задълженото лице, доставящо стоките или услугите, когато доставчикът и получателят са лица, установени на територията на страната (чл. 79а от ППЗДДС):

Когато доставчикът и получателят са данъчно задължени лица, **установени на територията на страната, и доставката е с място на изпълнение на територията на страната, документирането се извършва по реда на закона и правилника за прилагането му.**

Получателят по доставката с място на изпълнение на територията на страната може да издава фактура или известие към фактура от името и за сметка на доставчика - данъчно задължено лице, ако има предварително споразумение (устно и писмено) за това между двете страни. В тези случаи доставчикът не се освобождава от отговорност за задълженията по отношение на документирането на доставките и свързаните с това задължения по закона и този правилник. Когато получателът не издаде фактура в законоустановения срок, доставчикът е длъжен да документира, декларира и отчете доставката.

Споразумението се счита за предварително, когато е сключено преди началото на самофактурирането. Условията на предварителното споразумение и процедурите за приемане на всяка фактура между доставчика и получателя се определят от двете страни.

Споразумението съдържа следната **информация:**

- име, адрес и идентификационен номер за целите на ДДС на получателя;
- име, адрес и идентификационен номер за целите на ДДС на доставчика;
- срок, за който се сключва споразумението;
- съгласие на доставчика да приема фактурите, издавани от получателя от името и за сметка на доставчика;
- начин, по който доставчикът ще уведомява получателя за неприемане на издадените от получателя от негово име фактури;
- съгласие на доставчика да не издава фактури за доставките, обхванати от споразумението;
- задължение на доставчика за незабавно уведомяване на получателя при прекратяване на регистрация по ДДС.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Ако в споразумението не е предвидено друго, доставчикът изрично потвърждава на получателя приемането на издадената при условията на самофактуриране фактура или известие към фактура. Ако в споразумението не е предвидено друго, погрешно съставени или поправени документи при самофактурирането се анулират по реда на чл. 116 от закона от получателя по доставката. За погрешно съставени се смятат и издадените от получателя фактури и известия към тях, които не са приети от доставчика, в съответствие с предвидения за това ред.

Получателят по доставката **не може да делегира издаването на фактурата или известието към фактурата на трето лице.**

Преди издаване на фактура или известие към фактура при самофактуриране получателят по доставката извършва проверка за валидна регистрация по закона на доставчика към датата, на която данъкът е станал изискуем.

Във фактурата или известието към фактура се вписва „самофактуриране“, както и основанието за това. Издадените фактури или известия към фактура при самофактурирането са с номера от диапазон, предоставен от доставчика.

Доставчикът уведомява компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите за направените споразумения в **7-дневен срок от сключването на всяко такова споразумение.** Когато споразумението е в писмена форма, при уведомяването предоставя и копие от споразумението. Уведомяването може да бъде извършено и от получателя пред компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите на доставчика при наличие на нотариално заверено пълномощно от доставчика. Когато споразумението не е в писмена форма, в уведомлението доставчикът посочва информацията по ал. 6 на чл. 79а от ППЗДДС (ал. 13 на чл. 79а от ППЗДДС - изм., ДВ, бр. 20 от 2013 г., в сила от 28.02.2013 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.).

Споразумението се прекратява при (чл. 79а, ал. 14 от ППЗДДС):

1. изтичане на срока;
2. (отм. – ДВ, бр. 110 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.);
3. по взаимно съгласие на страните;
4. едностранно.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

В случаите на прекратяване по взаимно съгласие доставчикът, а при едностранно прекратяване - страната, прекратила споразумението, уведомява за прекратяването компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите на доставчика в 3-дневен срок.

Издаване на фактура или известие към фактура при „самофактуриране”, когато доставчикът или получателят е лице, установено на територията на страната (чл. 79б от ПЗДДС)

Когато получателят издава фактура или известие към фактура от името и за сметка на данъчно задълженото лице - доставчик, и получателят и доставчикът са данъчно задължени лица, **единият от които е установен на територията на страната, а другият - в друга държава членка**, документирането на доставката се извършва по правилата на държавата членка, където е мястото на изпълнение на доставката.

При доставка на стоки с място на изпълнение на територията на друга държава членка, когато получателят е лице, установено на територията на страната, документирането се извършва по правилата на законодателството на държавата членка, където е мястото на изпълнение на доставката.

При доставка на стоки с място на изпълнение на територията на страната, когато получателят е лице, установено на територията на друга държава членка, получателят издава фактура или известие към фактура по реда на закона и правилника за неговото прилагане.

При доставка на услуга с място на изпълнение на територията на страната, когато получателят е лице, установено на територията на страната, получателят издава фактура или известие към фактура по реда на закона и правилника за неговото прилагане.

При доставка на услуга с място на изпълнение на територията на друга държава членка, когато и получателят е установен на територията на друга държава членка, документирането на доставката се извършва по правилата на законодателството на държавата членка, където е мястото на изпълнение на доставката.

При вътреобщностна доставка на стоки по чл. 7 от закона получателят издава фактура или известие към фактура по реда на закона и правилника за неговото прилагане.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

При вътреобщностно придобиване на стоки по чл. 13 от закона документирането се извършва от получателя по правилата на законодателството на държавата членка, където е мястото на изпълнение на вътреобщностната доставка. В този случай се издава и протокол по реда на чл. 117 от закона. Страните по предварителното споразумение при необходимост могат да представят доказателства както за него, така и по отношение на процедурата за приемане на фактура или известие към фактура от данъчно задълженото лице - доставчик.

Виж: обяснителни бележки по отношение на правилата за фактуриране, изготвени от Европейската комисия и държавите членки.

(http://ec.europa.eu/taxation_customs/taxation/vat/traders/invoicing_rules/index_en.htm)

Протоколи

Протокол се издава задължително от регистрираното лице - получател по доставка в следните случаи:

1. когато доставчикът не е регистрирано по закона лице и не е установен на територията на страната, данъкът е изискуем от получателя по доставката при:

доставка на природен газ чрез тръбопроводи за пренос или на електрическа енергия - когато получателят е регистрирано по този закон лице;

доставка на услуги, посочени в чл. 21, ал. 2 - когато получателят е данъчно задължено лице, установено на територията на друга държава членка;

доставка на стоки, които се монтират или инсталират от или за сметка на доставчика - когато получателят е регистрирано по този закон лице и доставчикът е установен на територията на друга държава - членка.

2. когато лицето е придобиващ при тристранна операция, осъществена при условията на чл. 15 от ЗДДС.

3. когато получателят е регистрирано по ЗДДС лице – при доставки на инвестиционно злато по чл. 161 от ЗДДС.

4. когато получателят е регистрирано по ЗДДС лице - в случаите по 163а, ал. 2 (т. 4 на чл. 117, ал. 1 от ЗДДС - изм. и доп. - ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г. и т. 1 на чл. 81, ал. 1 от ППЗДДС - изм. - ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

5. при ВОП.

6. при осъществяване на инвестиционни проекти, от лицето осъществяващо проекта, внесло стоките в страната.

7. при отложено начисляване на данък при внос.

Протокол се издава задължително от регистрираното лице – доставчик по доставка в следните случаи:

1. при отделянето или предоставянето на стоката за лично ползване или употреба на данъчно задълженото физическо лице, на собственика, на неговите работници и служители или на трети лица и при условие че при производството, вносът или придобиването ѝ е приспаднал изцяло или частично данъчен кредит.

2. при безвъзмездното прехвърляне на собственост или друго вещно право върху стоката на трети лица, когато при производството, вноса или придобиването ѝ е приспаднал изцяло или частично данъчен кредит.

3. в случаите на доставки по чл. 7, ал. 4 от ЗДДС.

4. при предоставянето на услуга за личните нужди на данъчно задълженото физическо лице, на собственика, на работниците и служителите или на трети лица, при извършването на която се използва стока, при производството, вноса или придобиването на която е приспаднал изцяло или частично данъчен кредит (чл. 9, ал. 3, т. 1 от ЗДДС). Цитираната разпоредба не се прилага за използвани стоки, за които е упражнено право на данъчен кредит по чл. 71а, 71б и чл. 73б (чл. 9, ал. 5 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.).

5. при безвъзмездното предоставяне на услуга за лични нужди на данъчно задълженото физическо лице, на собственика, на работниците и служителите или на трети лица.

6. за начисляване на данък при доставка на обща туристическа услуга.

7. за начисляване на данък при доставки на стоки, за които се прилага специалния ред на облагане на маржа;

8. в случаите по чл. 6, ал. 4, т. 4 – от регистрирано лице, предоставило безвъзмездно хранителни стоки (чл. 117, ал. 1, т. 5 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 88 от 2016 г., в сила от 01.01.2016 г.). При тези случаи протоколът се издава не по-късно от 5 дни от датата, на която са предоставени хранителните стоки (изречение второ на чл. 117, ал. 3 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 108 от 2007 г., бр. 88 от 2016 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Протокол се издава и в случаите на доставка с място на изпълнение на територията на страната, облагаема с нулева ставка на данъка, както и за доставка с място на изпълнение на територията на страната, за която данък не следва да се начислява (чл. 81, ал. 6 от ППЗДДС, изм. - ДВ, бр. 10 от 2011 г., в сила от 01.02.2011 г.).

Протоколите следва да съдържат задължително реквизитите, посочени в чл. 117, ал. 2 от ЗДДС. Номерацията на протоколите, издадени след прекратяване на регистрацията на лице по закона, не се нарушава, като поредността от преди дерегистрацията се продължава (ал. 9 на чл. 80 от ППЗДДС – нова, ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г.)

При изменение на данъчната основа на доставка или при развалянето на доставка, за която е издаден протокол, лицето издава нов протокол, за извършване на корекцията на данъчната основа и данъка.

Издаване на данъчни документи в особени случаи

➤ след вписване на обстоятелства по чл. 10 в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел

Когато след вписване на обстоятелства по чл. 10 в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (чл. 82, ал. 1 от ППЗДДС - доп., ДВ, бр. 20 от 2013 г., в сила от 28.02.2013 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.) или регистър БУЛСТАТ възникват основания за изменение на данъчната основа на доставка или основания за разваляне на доставка, изменението се документира чрез:

- издаване на известие към фактурата, в което като получател се посочва правоприемникът – в случаите, когато по доставката преобразуващият се, отчуждителят или апортираният, наследодателят или завещателят по чл. 10 от закона е бил получател (чл. 82, ал. 1, т. 1 от ППЗДДС, доп. – ДВ, бр. 8 от 2016 г.);

- издаване на известие към фактурата, в което като доставчик се посочва правоприемникът – в случаите, когато по доставката преобразуващият се, отчуждителят или апортираният, наследодателят или завещателят по чл. 10 от закона е бил доставчик (чл. 82, ал. 1, т. 2 от ППЗДДС, доп. – ДВ, бр. 8 от 2016 г.);

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

- издаване на протокол по чл. 117, ал. 4 от закона, в който правоприемникът се посочва като издател – в случаите, когато данъкът е начислен от преобразувания се, отчуждителя или апортирания, наследодателя или завещателя по чл. 10 от закона чрез издаване на протокол (чл. 82, ал. 1, т. 3 от ППЗДДС, доп. – ДВ, бр. 8 от 2016 г.).

Когато след вписване на обстоятелства по чл. 10 в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или в регистър БУЛСТАТ възникнат основания за анулиране на данъчен документ по чл. 116 от закона, в новия данъчен документ и в протокола по чл. 116, ал. 4 от закона като доставчик, съответно получател, се посочва правоприемникът по чл. 10 от закона (ал. 4 на чл. 82 от ППЗДДС - доп., ДВ, бр. 20 от 2013 г., в сила от 28.02.2013 г., доп. - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.).

➤ **в случаите на намаляване на данъчната основа и начисления данък при несъбираемо вземане** (глава тринадесета „а“ от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.)

Документирането на намаляването на данъчната основа и начисления данък при несъбираемо вземане и на увеличението на начисления данък, намален при несъбираемо вземане, е разгледано подробно във фиш V.10 (нов).

Промени в чл. 81, ал. 5 и 6 от ППЗДДС (ДВ бр. 106, в сила от 01.01.2009 г.)

Считано от 01.01.2009 г.,

• когато данъкът е начислен извън сроковете по чл. 117, ал. 3 от закона в случаите по чл. 73а от закона, издаденият протокол следва да се отрази в дневниците за продажби и покупки за данъчния период, през който данъкът е станал изискуем по реда на чл. 126, ал. 3, т. 2 от закона, а не в периода, през който е издаден.

Внимание:

Регистрираните лица - получатели по доставката или вносители, за които данъкът е изискуем като лице - платец по гл. 8, до 31 декември 2008 г. включително, които към тази дата са начислили данъка извън сроковете по чл. 117, ал. 3 от закона, и/или са упражнили правото си на ДК извън сроковете по чл. 72 от закона, не прилагат чл. 81, ал. 5 от ППЗДДС, но само в случай, че доставката не е укрита и за нея са налични данни в

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

счетоводството на лицето, като се приема, че лицата правомерно са упражнили правото на приспадане на ДК.

- Когато **доставчикът** на услуга по оценка, експертиза и работа върху движима вещ, която фактически се извършва на територията на страната е установен на територията на ДДЧ и **не е регистриран** по закона, регистрираните лица - получатели, не издават протокол по чл. 117, ал. 2 от закона, независимо че след приключване на оценката, експертизата и работата стоките **не напускат** територията на страната.

Внимание:

В случай че регистрираните лица са начислили данък до 31.12.2008 г. включително, по този ред анулират протокола за начисляването на данъка до 30.04.2009 г., като анулираният протокол се отразява с обратен знак в дневника за продажбите и ако лицето е упражнило право на ДК - с обратен знак и в дневника за покупките.

Съгласно новата редакция на чл. 117, ал. 2, т. 7 от ЗДДС от 01.01.2010 г. в протоколите по чл. 117 от ЗДДС освен основанието за начисляване на данък ще се посочва и основанието за неначисляване на такъв. Трябва да се има предвид, че протокол по чл. 117 от ЗДДС следва да се издава от регистрираните лица и в случаите, когато е налице хипотеза на самоначисляване по чл. 82, ал. 2 от ЗДДС.

Касови бележки (чл. 118 от ЗДДС - изм. и доп., бр. 54 от 2012 г., в сила от 17.07.2012 г.; изм. изцяло, бр. 23 от 2013 г., в сила от 08.03.2013 г.)

Всяко регистрирано и нерегистрирано по ЗДДС лице е длъжно да регистрира и отчита извършените от него **доставки/продажби** в търговски обект чрез издаване на **фискална касова бележка** от фискално устройство (фискален бон) или чрез издаване на **касова бележка от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност (системен бон)**, независимо от това дали е поискан друг данъчен документ. Получателят е длъжен да получи фискалния или системния бон и да ги съхранява до напускането на обекта (ал. 1 на чл. 118 от ЗДДС).

Съгласно новата ал. 1а на чл. 118 от ЗДДС (ДВ - бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г.), когато регистрирано или нерегистрирано по ЗДДС лице не

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

издаде документ по ал. 1 на чл. 118, получателят има право да задържи плащането на стойността на доставката/продажбата. Изречение първо не се прилага, когато:

1. ЗДДС или наредбата по ал. 4 на чл. 118 от същия закон допускат при доставки или продажби в търговски обект да не се издава фискален или системен бон;

2. клиентът е заявил издаване на фискалния или системния бон в електронен вид в случаите по ал. 21 на чл. 118 от ЗДДС.

Фискалните устройства и интегрираните автоматизирани системи за управление на търговската дейност задължително имат **техническа възможност за установяване на дистанционна връзка**, чрез която да **подават данни към Националната агенция за приходите**. Техническите изисквания, редът и начинът за изграждането и осъществяването на дистанционната връзка се определят с наредбата по чл. 118, ал. 4 от ЗДДС, като се съгласуват с Българския институт по метрология (ал. 2 на чл. 118 от ЗДДС).

Фискалният и системният бон са хартиени документи, регистриращи продажба/доставка на стока или услуга в търговски обект, по която се плаща в брой, с чек, с ваучер, с банкова кредитна или дебитна карта или с други заместващи парите платежни средства, издадени от въведено в експлоатация фискално устройство от одобрен тип или от одобрена интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност. В случаите на продажби на стоки или услуги, които се предоставят от автомати на самообслужване с електрическо захранване и които се регистрират и отчитат чрез фискални устройства, вградени в автоматите на самообслужване, с изключение на услуги по обмяна на валута, фискалният бон, регистриращ продажбата, може да се визуализира само на дисплей, без да се издава хартиен документ по ред и начин, определени с наредбата по ал. 4 на чл. 118 от ЗДДС. (чл. 118, ал. 3 от ЗДДС – изм., ДВ, бр. 101 от 2013 г., бр. 1 от 2014 г., бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г., изм. - ДВ, бр. 96 от 2019 г., в сила от 10.12.2019 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г.).

В случаите на неprisъствено плащане с кредитна или дебитна карта по продажби/доставки на стоки или услуги се допуска вместо фискален или системен бон да се издава и предоставя на получателя по електронен път документ за продажбата, който не е издаден от фискално устройство от одобрен тип или от одобрена интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност. Условието за прилагане на тази разпоредба,

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

формата и съдържанието на документа, както и редът и начинът за издаване на документа и задълженията за предоставяне на данни от документа към НАП се определят с наредбата по ал. 4 на чл. 118 от ЗДДС.

Съгласно чл. 118, ал. 4 от ЗДДС министърът на финансите издава наредба, с която се определят:

1. условията, редът и начинът за одобряване или отмяна на типа, за въвеждане/извеждане във/от експлоатация, регистрация/дерегистрация, отчитане, съхраняване на документи, издавани от/във връзка с фискално устройство и интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност;

2. сервизното обслужване, експертизите и контролът на фискално устройство и интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност, техническите и функционалните изисквания към тях;

3. изискванията, редът и начинът за установяване на дистанционна връзка и подаването на данни към Националната агенция за приходите;

4. издаването на фискални касови бележки от фискално устройство и касови бележки от интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност и задължителните реквизити, които трябва да съдържат;

5. видът на подаваните данни, формата и сроковете на подаването им;

6. условията и редът за издаване и за отнемане на разрешения на лицата, които извършват техническо обслужване и ремонт на фискално устройство/интегрирана автоматизирана система за управление на търговската дейност (ФУ/ИАСУТД) – нова, ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.;

7. изискванията към софтуера за управление на продажбите в търговските обекти и към производителите, разпространителите и ползвателите на такъв софтуер – (нова - ДВ, бр. 24 от 2018 г.);

8. изискванията към лицата, извършващи продажби чрез електронен магазин – (нова - ДВ, бр. 24 от 2018 г.);

9. формата и съдържанието на документите, условията, редът и начинът за издаването им, както и задълженията за предаване на данни при непосъствено плащане с кредитна или дебитна карта.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

При експлоатацията на фискалното устройство и интегрираната автоматизирана система за управление на търговската дейност (ФУ/ИАСУТД) **регистрираните и нерегистрираните по ЗДДС лица** сключват писмен договор за техническо обслужване и ремонт с лица, получили разрешение по реда на наредбата по ал. 4 (чл. 118, ал. 5 - изм., ДВ, бр. 97 от 2017 г.).

Техническото обслужване по време на гаранционния срок е бесплатно в рамките на поетите от производителя гаранции.

Всяко лице, извършващо доставки/продажби на течни горива от търговски обект, с изключение на лицата, извършващи доставки/продажби на течни горива от данъчен склад по смисъла на **Закона за акцизите и данъчните складове**, е длъжно да предава по дистанционна връзка на Националната агенция за приходите и данни, които дават възможност за определяне на наличните количества горива в резервоарите за съхранение в обектите за търговия с течни горива (чл. 118, ал. 6 от ЗДДС).

Цялата ал. 7 на чл. 118 от ЗДДС е отменена с ДВ, бр. 95 от 2015 г., в сила от 01.01. 2016 г.

Данъчно задължено лице, което извършва зареждане на превозни средства, машини, съоръжения или друга техника за собствени нужди с течни горива, е длъжно да регистрира и отчита зареждането по реда на наредбата по ал. 4 (чл. 118, ал. 8 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.).

Това правило не се прилага от лице – получател по доставка на течни горива, което е бюджетна организация по смисъла на **Закона за публичните финанси** или общинско предприятие и не извършва продажби на течни горива (чл. 118, ал. 9 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.). Съгласно чл. 118, ал. 10 от ЗДДС данъчно задължено лице - доставчик/получател по доставка на течни горива, е длъжно да подава в Националната агенция за приходите данни за доставката и движението на доставените/получените количества течни горива, както и за промяната в тях. Данните се подават на датата на данъчното събитие или на датата на възникване на промяна в обстоятелствата по електронен път с квалифициран електронен подпис.

Данни по ал. 10 не се подават от:

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

1. доставчика и получателя за доставки на течни горива под режим отложено плащане на акциз;

2. доставчика за доставки и за доставени количества течни горива, за които са подадени данни пред Агенция „Митници“, че горивата са освободени за потребление по реда на **Закона за акцизите и данъчните складове**;

3. доставчика за доставки, които е отчетел чрез електронната си система с фискална памет, с изключение на доставки, извършени от обект, който не е краен разпространител и използва като средство за измерване на разход измервателна система или разходомер;

4. получателя за доставки, които са отчетени от доставчика чрез електронна система с фискална памет и получателят е краен потребител;

5. получателя за доставки, които е отчетел като получени чрез електронната си система с фискална памет;

6. (отм. – ДВ, бр. 107 от 2014 г., в сила от 01.01.2015 г.);

7. доставчика и получателя по доставки за битови нужди на гориво в бутилки с вместимост до 50 кг или транспортирано чрез изградена газопреносна мрежа.

Създадени са нови разпоредби за производителите/разпространителите на софтуер за управление на продажби в търговските обекти, както следва:

Производител/разпространител на софтуер за управление на продажбите в търговски обект може да декларира в Националната агенция за приходите следните данни и обстоятелства за такъв софтуер:

1. наименованието и версията на произвеждания/разпространявания от него софтуер;

2. че софтуерът по т. 1 отговаря на изискванията, определени в наредбата по ал. 4;

3. че не произвежда/не разпространява софтуер, предназначен за промяна на функционалността на софтуера по т. 1 и за промяна, изтриване или друг вид манипулиране на информацията в базата данни, с която работи софтуерът (чл. 118, ал. 14 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г., изм., ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12. 2020 г.).

Редът за деклариране на данните и обстоятелствата по ал. 14 се определя с наредбата по ал. 4 (чл. 118, ал. 15 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г.).

Националната агенция за приходите създава и поддържа публичен електронен списък на софтуерите за управление на продажби в търговските обекти, за които са декларирани

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

данни и обстоятелства по ал. 14, достъпен на интернет страницата на Националната агенция за приходите. Редът за вписване и заличаване от списъка, както и неговото съдържание се определят с наредбата по ал. 4 (чл. 118, ал. 16 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г.).

Алинея 14 не се прилага към интегрираните автоматизирани системи за управление на търговската дейност и електронните системи с фискална памет (чл. 118, ал. 17 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12.2020 г.).

Лице, за което е налице задължение за регистриране и отчитане на продажбите чрез издаване на фискален бон и желае да ползва софтуер за управление на продажбите в търговски обект, може да избере за управлението на продажбите да използва в търговски обект софтуер, включен в списъка по ал. 16. Редът за избор и отказ от него, изискванията към лицата, избрали да ползват такъв софтуер, към производителите/разпространителите му и към софтуера се определят с наредбата по ал. 4 на чл. 118. В търговски обект, в който лицето е избрало да ползва софтуер, включен в списъка по ал. 16 на чл. 118, за управление на продажбите е длъжно да ползва само този софтуер (чл. 118, ал. 18 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12.2020 г.).

Алинея 18 на чл. 118 от ЗДДС не се прилага за лица, ползващи интегрирани автоматизирани системи за управление на търговската дейност и електронни системи с фискална памет (ал. 19 на чл. 118 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12. 2020 г.).

Националната агенция за приходите създава и поддържа публичен електронен списък на електронните магазини, за които са подадени данни по ал. 4, т. 5 на чл. 118 от ЗДДС. Списъкът е достъпен на интернет страницата на агенцията. Редът за вписване и заличаване от списъка, както и неговото съдържание се определят с наредбата по ал. 4 на чл. 118 от ЗДДС (ал. 20 на чл. 118 от ЗДДС, предишна ал. 19, ДВ - бр. 104 от 2020 г.).

Създадени са нови ал. 21, 22 и 23 на чл. 118 от ЗДДС (ДВ - бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г., изм. - ДВ, бр. 70 от 2024 г.), съгласно които:

Фискалният/системният бон, регистриращ продажбата, може да се генерира в електронен вид и да се предостави на получателя по електронен път, без да се издава хартиен документ, при условия, ред и начин, определени с наредбата по ал. 4 от лица, които:

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

1. извършват продажби на стоки или услуги чрез електронен магазин;
2. са избрали да използват в търговски обект софтуер, включен в списъка по ал. 16 на чл. 118 от ЗДДС;
3. използват ИАСУТД;
4. използват електронна система с фискална памет в търговския обект (ал. 21 на чл. 118 от ЗДДС).

В случаите по ал. 21 на чл. 118 от ЗДДС при поискване от клиент фискалният/системният бон се издава на хартия (ал. 22 на чл. 118 от ЗДДС).

Допуска се ФУ и ИАСУТД да имат възможност за посочване на общата сума за плащане в издаваните документи и в друга валута. Изискванията към ФУ/ИАСУТД, както и условията и редът за прилагане на тази разпоредба се определят с наредбата по ал. 4 на чл. 118 от ЗДДС (ал. 23 на чл. 118 от ЗДДС).

ВАЖНО: В сила от **01.04.2025 г.** е създадена **нова ал. 24 в чл. 118** от ЗДДС (ДВ - бр. 26 от 2025 г.), съгласно която когато се издава фактура за доставка на горива, отчетена чрез ЕСФП и по която се плаща в брой, с чек, с ваучер, с банкова кредитна или дебитна карта или с други заместващи парите платежни средства, **фактурата се издава задължително от ЕСФП под формата на разширен фискален бон в момента на извършване на продажбата.** В тези случаи **не се прилага** разпоредбата на чл. 113, ал. 4 и 13 от ЗДДС.

Предвидени са административнонаказателни санкции за:

- лицата, които не издават документ по чл. 118, ал. 1 от ЗДДС – чл. 185 от ЗДДС. Размерът на глобата за физическите лица и на имуществената санкция за юридическите лица и едноличните търговци е изменен с ДВ, бр. 106 от 2023 г., в сила от 01.01.2024 г.;
- производител/разпространител на софтуер, който декларира неверни данни в декларацията по чл. 118, ал. 14 от ЗДДС – чл. 185а от ЗДДС;
- лице по чл. 118, ал. 18 от ЗДДС, което е избрало да използва в търговски обект софтуер за управление на продажбите, включен в списъка по чл. 118, ал. 16 от ЗДДС, но което за управление на продажбите в този обект използва друг софтуер/модул от софтуер, невключен в списъка по чл. 118, ал. 16 от закона - чл. 185б – изм., ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12.2020 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Въведена е административнонаказателна санкция запечатване на обект за срок до 30 дни, независимо от предвидените глоби или имуществени санкции, да се прилага и на лице:

- което не спазва реда или начина за съхраняване на документи, издавани от/във връзка с фискалните устройства или интегрираните автоматизирани системи за управление на търговската дейност, включително и съхраняване на данни в контролна лента на електронен носител (чл. 186, ал. 1, т. 1, б. „д“ от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г., отм., ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12.2020 г.);

- използва електронни системи с фискална памет, които не са от одобрен тип; модифицирани са чрез прибавяне или премахване на отделни компоненти, без предварително да е уведомена Националната агенция за приходите; имат нарушени или липсващи пломби или позволяват режим на работа при прекъсване на връзка/връзки и/или комуникация/комуникации между отделните модули не по установения с наредбата по чл. 118, ал. 4 ред (чл. 186, ал. 1, т. 4 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.);

- което е избрало да управлява продажбите в търговски обект чрез софтуер, включен в списъка по чл. 118, ал. 16 от ЗДДС, но за управление на продажбите използва в този търговски обект софтуер/модул от софтуер, невключен в списъка по чл. 118, ал. 16 от закона (чл. 186, ал. 1, т. 5 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г., изм., ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 12.12.2020 г.).

Принудителната административна мярка запечатване на обект подлежи на предварително изпълнение при условията на чл. 60, ал. 1 - 7 от *Административнопроцесуалния кодекс*, като определението на съда не подлежи на обжалване (чл. 188, ал. 1 и 2 - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

Отчет за продажбите (чл. 119 от ЗДДС)

За доставките, за които издаването на фактура или протокол не е задължително, доставчикът - регистрирано по този закон лице, съставя отчет за извършените продажби, който съдържа обобщена информация за тези доставки за съответния данъчен период. Същият се съставя най-късно в последния ден на данъчния период. Съгласно чл. 112, ал. 6 от ППЗДДС (нова - ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г., изм. - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

26.07.2022 г., изм. - ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г.), лице, регистрирано на основание чл. 96, 97 или чл. 100, ал. 1 от закона, ако е регистрирано за прилагане на някой от специалните режими по чл. 154, 156 и/или 157а от закона, за доставките, за които прилага тези режими, *съставя отчет за извършените продажби по чл. 119 от закона*, включително когато е издало фактура или известие към фактура за тях, като в отчета за извършените продажби се описва общата сума на данъчните основи. Същият се съставя най-късно в последния ден на данъчния период, за който се подава справка-декларация по чл. 125, ал. 1 от закона.

Съгласно чл. 112, ал. 7 от ППЗДДС (нова - ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.), когато данъчно задължено лице, предоставило стоки или услуги срещу приемане на ваучер за конкретна цел като заплащане или част от заплащане, е лице, различно от издателя на ваучера, при фактическото предоставяне на стоки или извършване на услуги по чл. 131а, ал. 3 от закона данъчно задълженото лице *не съставя отчет за извършените продажби по чл. 119 от закона*.

Отчет за извършените продажби или покупки при специален ред на облагане (чл. 120 от ЗДДС)

За всеки вид доставка, за която е приложим специалният ред на облагане по **глави шестнадесета, седемнадесета и деветнадесета от ЗДДС**, доставчикът - регистрирано по този закон лице, съставя отчет за извършените продажби през данъчния период, който съдържа най-малко следната информация:

1. количество и вид на стоката за всяка конкретна доставка или вида на услугата;
2. датата, на която е възникнало данъчното събитие за доставката;
3. описание на издадените фактури за доставката, когато издаването им е задължително;
4. елементите, необходими за определяне на данъчната основа;
5. данъчната основа;
6. ставката на данъка;
7. размера на данъка.

Отчетът за извършените продажби се съставя най-късно в последния ден на данъчния период.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

За доставка на стоки и услуги, за които е приложим специалният ред на облагане по глава деветнадесета "а" от ЗДДС, по които доставчици са физически лица, които не са данъчно задължени, получателят - регистрирано по този закон лице, съставя отчет за извършените през данъчния период покупки, който съдържа най-малко следната информация:

1. количество и вид на стоката или вида на услугата - за всяка доставка;
2. датата, на която данъкът за доставката е станал изискуем;
3. покупна цена - за всяка доставка;
4. ставката на данъка;
5. размера на данъка (чл. 120, ал. 4 от ЗДДС).

Отчетът за извършените през данъчния период покупки по ал. 4 на чл. 120 от ЗДДС се съставя най-късно в последния ден на данъчния период (чл. 120, ал. 5 от ЗДДС – изм., ДВ, бр. 104 от 2020 г., в сила от 01.07.2021 г.).

Относно изискванията към данъчните документи – виж Указание на Изпълнителния директор на НАП изх. № 91-00-288/26.09.2008 г.

ОТЧЕТНИ РЕГИСТРИ

1. Дневник за покупките

Регистрираното лице е длъжно да отрази получените от него данъчни документи в дневника за покупки най-късно до дванадесетия данъчен период, следващ данъчния период, през който са издадени, но не по-късно от последния данъчен период по чл. 72, ал. 1 (чл. 124, ал. 4 от ЗДДС, изм. – ДВ., бр. 108 от 2006 г., бр. 95 от 2009 г.).

Регистрираното лице е длъжно да отрази получените от него кредитни известия в дневника за покупки за данъчния период, през който са издадени, включително издадени от лица, на които е прекратена регистрацията по този закон (чл. 124, ал. 5 от ЗДДС, доп. – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

Регистрираното лице е длъжно да отрази информацията от регистъра на стоки под режим складиране на стоки до поискване, получени на територията на страната – Приложение № 40 от ППЗДДС в дневника за покупки за данъчния период, през който тази информация или

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

промените в нея са отразени в този регистър, като съдържанието на информацията и начинът на нейното отразяване се определят с правилника за прилагане на закона (чл. 124, ал. 4, изречение второ от ЗДДС - доп. с ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. и чл. 113г, ал. 2 от ППЗДДС - нов с ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

Всяко данъчно задължено лице, за което стоките под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а от закона са предназначени да бъдат доставени и са изпратени до територията на страната е длъжно да отрази в дневника за покупки за съответен данъчен период информация от регистъра по чл. 123, ал. 6 от закона (Приложение № 40 от ППЗДДС) за операции с кодове

"51 - Пристигане на стоки на територията на страната под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС",

"53 - Замяна на лицето, за което са били предназначени стоките, без прекратяване на договора по чл. 15а, ал. 4 от ЗДДС",

"54 - Брак/липса/унищожаване на стоки по чл. 15а, ал. 10 от ЗДДС" или

"58 - Прекратяване на договора при режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС", както следва:

1. в колона 3 "Вид на документа" се отразява код "05" за "Регистър на стоки под режим складиране на стоки до поискване, получени на територията на страната";

2. в колона 4 "Номер на документа" се отразява съответният номер на пристигане на стоки от колона 1 на приложение № 40;

3. в колона 5 "Дата на документа" се отразява датата от колона 8 на приложение № 40;

4. в колона 6 "Идентификационен номер на контрагента" се отразява идентификационният номер по ДДС от колона 9 на приложение № 40;

5. в колона 8 "Вид на стоката/услугата" се отразява описанието на стоката от колона 4 на приложение № 40; не се посочва видът на стоката в случаите на операции с код "53 - Замяна на лицето, за което са били предназначени стоките, без прекратяване на договора по чл. 15а, ал. 4 от ЗДДС"; при операции с този код в колона 8 "Вид на стоката/услугата" се отразява идентификационният номер по ДДС на заместващото лице от колона 9 на приложение № 40 само когато заместеното лице има информация за този номер;

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

6. в колона 8а "Доставка по чл. 163а ЗДДС или внос по чл. 167а от ЗДДС" се отразява съответният код от колона 3 на приложение № 40;

7. в колона 9 "ДО и данък на получените доставки, ВОП, получените доставки по чл. 82, ал. 2 - 6 ЗДДС и вносът без право на данъчен кредит или без данък" се отразява стойността на стоката от колона 7 на приложение № 40 (чл. 113г, ал. 6 от ППЗДДС - нов с ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

2. Дневник за продажбите

Регистрираното лице е длъжно да отрази издадените от него или от негово име данъчни документи, както и отчетите за извършените продажби в дневника за продажбите за данъчния период, през който са издадени.

Издадените данъчни документи във връзка с вътреобщностна доставка, включително за получено плащане, се отразяват в дневника за продажбите за данъчния период, през който данъкът за доставката е станал изискуем.

Изключение: Регистрираните лица при доставки на услуги, данъкът за които е изискуем от получателя (чл. 97а от ЗДДС) и за вътреобщностно придобиване (чл. 99 и чл. 100, ал. 2 от ЗДДС) отразяват в дневника за продажбите единствено документите, издадени във връзка с извършените доставки на услуги по чл. 21, ал. 2 от закона с място на изпълнение на територията на друга държава членка, както и получените доставки на услуги, за които данъкът е изискуем от получателя по чл. 82, ал. 2, т. 3 от закона и извършените вътреобщностни придобивания с място на изпълнение на територията на страната.

Регистрираното лице е длъжно да отрази информацията от регистъра на стоки под режим складиране на стоки до поискване, изпратени или транспортирани от територията на страната до територията на друга държава членка - Приложение № 39 от ППЗДДС в дневника за продажбите за данъчния период, през който тази информация или промените в нея са отразени в този регистър, включително при замяна на лицето по чл. 15а, ал. 2, т. 3 от ЗДДС и връщане на стоките в държавата членка, от която са били изпратени или транспортирани, като съдържанието на информацията и начинът на нейното отразяване се определят с правилника за прилагане на закона (чл. 124, ал. 2, изречение второ от ЗДДС - доп. с ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. и чл. 113г, ал. 1 от ППЗДДС - нов с ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.). Всяко данъчно задължено лице, което прехвърля стоки под режим складиране на стоки до

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

поискване по чл. 15а от закона от територията на страната до територията на друга държава членка е длъжно да отрази в дневника за продажбите за съответен данъчен период информация от регистъра по чл. 123, ал. 5 от закона (Приложение № 39 от ППЗДДС) за операции с кодове:

"41 - Изпращане или транспортиране на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС",

"43 - Замяна на лицето, за което са били предназначени стоките по чл. 15а, ал. 4 от ЗДДС",

"46 - Корекция на допуснатата грешка при посочване на идентификационен номер по ДДС на лицето, за което са предназначени стоките при операции, отразени с код 41" или "48 - Връщане на стоки на територията на страната по чл. 15а, ал. 5 от ЗДДС", както следва:

1. в колона 3 "Вид на документа" се отразява код "04" за "Регистър на стоки под режим складиране на стоки до поискване, изпратени или транспортирани от територията на страната до територията на друга държава членка";

2. в колона 4 "Номер на документа" се отразява съответният номер на изпращане на стоки от колона 1 на приложение № 39;

3. в колона 5 "Дата на документа" се отразява датата от колона 8 на приложение № 39:

а) в случаите, когато се отразява извършена операция, която не е отразена в периода на извършването ѝ, в колона 5 се посочва датата на извършване на операцията само когато е декларирано първоначално изпращане или транспортиране на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС;

б) в случаите, когато е посочен грешен идентификационен номер по ДДС на лицето, за което са предназначени стоките, деклариран в предходен данъчен период на изпращане или транспортиране на стоки по чл. 15а, ал. 1 от закона, в колона 5 се посочва датата на изпращането или транспортирането на стоките;

4. в колона 6 "Идентификационен номер на контрагента" се отразява идентификационният номер по ДДС от колона 11 на приложение № 39, като:

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

а) в случаите на замяна се отразява идентификационният номер по ДДС на заместващото лице от колона 11 на приложение № 39;

б) в случаите на коригиране на посочен грешен идентификационен номер по ДДС на лицето, за което са предназначени стоките, деклариран в предходен данъчен период на изпращане или транспортиране на стоки по чл. 15а, ал. 1 от закона, се отразява коректният идентификационен номер по ДДС от колона 11 на приложение № 39;

5. в колона 8 "Вид на стоката/услугата" се отразява описанието на стоката от колона 4 на приложение № 39, когато се отразяват операции с код "41 - Изпращане или транспортиране на стоки от територията на страната до територията на друга държава членка под режим складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС" или с код "48 - Връщане на стоки на територията на страната по чл. 15а, ал. 5 от ЗДДС", като:

а) не се посочва видът на стоката в случаите на операции с код "43 - Замяна на лицето, за което са били предназначени стоките по чл. 15а, ал. 4 от ЗДДС" или с код "46 - Корекция на допуснатата грешка при посочване на идентификационен номер по ДДС на лицето, за което са предназначени стоките при операции, отразени с код 41";

б) при операции с код "43 - Замяна на лицето, за което са били предназначени стоките по чл. 15а, ал. 4 от ЗДДС" в колона 8 "Вид на стоката/услугата" се отразява само идентификационният номер по ДДС на лицето, което е било заместено, от колона 12 на приложение № 39;

в) при операции с код "46 - Корекция на допуснатата грешка при посочване на идентификационен номер по ДДС на лицето, за което са предназначени стоките при операции, отразени с код 41" в колона 8 "Вид на стоката/услугата" се отразява само погрешно посоченият идентификационен номер по ДДС от колона 11 на приложение № 39;

г) в случаите по букви "б" и "в" в полето се въвежда само идентификационен номер по ДДС без друга информация;

6. в колона 8а "Доставка по чл. 163а ЗДДС или внос по чл. 167а от ЗДДС" се отразява кодът на съответната операция от колона 3 на приложение № 39;

7. в колона 9 „Общ размер на ДО за облагане с ДДС“ се отразява стойността на стоката от колона 7 на приложение № 39 (чл. 113г, ал. 4 от ППЗДДС - нов с ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Отразени грешки в регистъра по чл. 123, ал. 5 от закона (приложение № 39 от ППЗДДС) не се отразяват в дневника за продажбите, с изключение на случаите на коригиране на грешно посочен идентификационен номер по ДДС на лицето, за което стоките са предназначени, деклариран в предходен данъчен период на изпращане или транспортиране на стоки по чл. 15а, ал. 1 от закона (при операции, отразени с код "41" в регистъра по чл. 123, ал. 5 от закона). Корекцията на грешно посочения идентификационен номер по ДДС на лицето, за което стоките са предназначени, в дневника за продажбите се извършва на един ред, като в колона 5 се отразява датата на изпращането или транспортирането на стоките, в колона 6 се отразява коректният идентификационен номер по ДДС на контрагента и в колона 8 се отразява погрешно посоченият идентификационен номер по ДДС (чл. 113г, ал. 5 от ППЗДДС - нов с ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

Лицата, регистрирани на основание чл. 97б от ЗДДС, отразяват в дневника за продажбите данъчните документи и отчетите, издадени във връзка с извършените доставки на услуги по чл. 21, ал. 6 от същия закон с място на изпълнение на територията на страната. В дневника за продажби тези лица отразяват и издадените фактури и известията към тях за извършени доставки с място на изпълнение на територията на страната, различни от тези по чл. 21, ал. 6 от закона, като попълват колони от 1 до 9 включително (чл. 113, ал. 18 от ППЗДДС, в сила до 30.06.2021 г.).

Считано от 01.07.2021 г. е в сила нова редакция на ал. 18 на чл. 113 от ППЗДДС: **Лицата, регистрирани на основание чл. 15б и 157а от ЗДДС**, не отразяват в дневника за продажбите данъчните документи и отчетите по чл. 159г от закона, издадени във връзка с извършените доставки на вътреобщностни дистанционни продажби на стоки и дистанционна продажба на стоки, внасяни от трети страни или територии (чл. 113, ал. 18 от ППЗДДС - изм., ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г.). Алинея 18 на чл. 113 от ППЗДДС е отменена с ДВ, бр. 59 от 2022 г., в сила от 26.07.2022 г.

Лицата, регистрирани на основание чл. 154 и 156 от ЗДДС, не отразяват в дневника за продажбите данъчните документи и отчетите по чл. 159г от закона, издадени във връзка с извършените доставки на услуги, за които прилагат режимите с място на изпълнение извън

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

територията на страната (чл. 113, ал. 19 от ППЗДДС - нова, ДВ, бр. 27 от 2021 г., в сила от 01.07.2021 г.). В сила от 26.07.2022 г. е налице изменение в ал. 19 на чл. 113 от ППЗДДС, прието с ДВ – бр. 59 от 2022 г., съгласно което лице, регистрирано на основание чл. 96, 97 или чл. 100, ал. 1 от закона, ако е регистрирано за прилагане на някой от специалните режими по чл. 154, 156 и/или 157а от закона, отразява данните от отчета за продажбите по чл. 112, ал. 6 на един ред в дневника за продажбите, като попълва колони 1 - 5 и 23 на приложение № 10. В тези случаи издадените данъчни документи за доставките не се отразяват в дневника за продажбите за периода.

Важно: В сила от 26.07.2022 г. с ДВ – бр. 59 от 2022 г., са приети нови две алинеи, ал. 20 и ал. 21, в чл. 113 от ППЗДДС, уреждащи отразяването на документите по чл. 67б, ал. 2 от ППЗДДС в отчетните регистри, когато с влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите на регистрирано лице-получател или на регистрирано лице-доставчик, е установено грешно данъчно третиране на доставка.

С ал. 20 на чл. 113 от ППЗДДС е уредено отразяването на документите по чл. 67б, ал. 2 от правилника в отчетните регистри, когато с влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите на **регистрирано лице-получател**, е установено грешно данъчно третиране на доставка, в резултат на което **не е налице право на приспадане на данъчен кредит и е извършена корекция по чл. 67б, ал. 1**, както следва:

1. анулираните документи се отразяват от регистрираното лице-получател със стойност нула, а новоиздадените документи - по общия ред на закона;

2. анулираните документи се отразяват от регистрираното лице-доставчик с противоположен знак, а новоиздадените документи - по общия ред на закона.

С ал. 21 на чл. 113 от ППЗДДС е уредено отразяването на документите по чл. 67б, ал. 2 от правилника в отчетните регистри, когато с влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите на **регистрирано лице-доставчик**, е установено грешно данъчно третиране на доставка, в резултат на което **е начислен данък и е извършена корекция по чл. 67б, ал. 1**, както следва:

1. анулираните документи се отразяват от регистрираното лице-получател с противоположен знак, а новоиздадените документи - по общия ред на закона;

2. анулираните документи и новоиздадените документи се отразяват от регистрираното лице-доставчик със стойност нула.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ**3. Регистър за вътреобщностните доставки на нови превозни средства**

Регистрираните лица, които са извършили през календарното тримесечие вътреобщностни доставки на нови превозни средства, по които получатели са нерегистрирани за целите на ДДС лица в други държави членки, отразяват извършените доставки в регистър за вътреобщностните доставки на нови превозни средства.

4. Регистър на стоките по чл. 7, ал. 5, т. 8-10 и чл. 13, ал. 4, т. 8-10 от ЗДДС – чл. 123, ал. 2 от ЗДДС

Всяко данъчно-задължено лице води регистър на стоките, транспортирани от територията на страната до територията на друга държава членка на основание чл. 7, ал. 5, т. 8-10 от ЗДДС, които стоки следва да се върнат на изпращача на територията на страната при условията, посочени в същия член.

Всяко данъчно-задължено лице води регистър на получените стоки, изпратени или получени от територията на друга държава членка до територията на страната на основание чл. 13, ал. 4, т. 8-10 от ЗДДС, които стоки следва да се върнат на изпращача на територията на другата държава членка при условията, посочени в същия член.

Регистрите следва да съдържат:

- вид на изпратените/получени стоки;
- цел на изпращане/получаване на стоките;
- количество на изпратените/получените стоки;
- държава членка, до която са изпратени или от която са получени стоките;
- дата на изпращане/получаване на стоките.

5. Регистър на стоките, транспортирани от друга държава членка във връзка с предоставяне на услуги по оценка или работа по движими вещи – чл. 123, ал. 3 от ЗДДС

Всяко данъчно задължено лице води регистър на стоките, транспортирани от друга държава членка от лице, регистрирано за целите на ДДС в тази държава членка, във връзка с предоставяне на услуги по оценка или работа по движими вещи.

Този регистър съдържа реквизитите, посочени в предходната т. 4.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

6. Електронен регистър за извършени доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, по които получатели са данъчно незадължени лица (чл. 120, ал. 3 от ЗДДС, изм. - ДВ, бр. 105/2014 г., в сила от 01.01.2015 г.)

Регистрирано на основание чл. 154 или 156 от ЗДДС лице води електронен регистър за извършени от него доставки на далекосъобщителни услуги, услуги за радио- и телевизионно излъчване или услуги, извършвани по електронен път, по които получатели са данъчно незадължени лица. В регистъра се посочва следната информация за всяка извършена доставка:

1. държава членка по потребление;
2. вид и количество на предоставяната услуга;
3. датата, на която е възникнало данъчното събитие на доставката;
4. номер и дата на фактурата, ако такава е издадена за доставката, както и друга информация, съдържаща се в нея;
5. данъчната основа, като се посочва използваната валута;
6. всяко последващо увеличение или намаление на данъчната основа;
7. приложимата ставка на данъка;
8. размерът на данъка, като се посочва използваната валута;
9. датата и размерът на получените плащания и начинът на плащане;
10. всички авансови плащания;
11. име, пощенски адрес и електронни адреси на клиента, когато са известни на данъчно задълженото лице;
12. информация, използвана за определяне на мястото, където е установен клиентът или където е постоянният му адрес или обичайното му пребиваване.

Алинея 3 на чл. 120 от ЗДДС е отменена, считано от 01.07.2021 г. (ДВ – бр. 104 от 2020 г.).

7. Регистър по чл. 123, ал. 5 от ЗДДС на стоки под режим складиране на стоки до поискване, изпратени или транспортирани от територията на страната до територията на друга държава членка - Приложение № 39 от ППЗДДС

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

„Регистър по чл. 123, ал. 5“ от ЗДДС е регистър, който съдържа информацията от чл. 54а, параграф 1 от *Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1912* (§ 1, т. 91 от ДР на ЗДДС, нова, ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г.). Всяко данъчно задължено лице, което прехвърля стоки под режим на складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС от територията на страната до територията на друга държава членка, води електронен регистър на тези стоки по образец – Приложение № 39 от ППЗДДС, който позволява на органите по приходите да проверяват правилното прилагане на този режим (чл. 123, нова ал. 5 от ЗДДС - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. и чл. 113г, ал. 1 от ППЗДДС, нов - ДВ, бр. 25 от 2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

Лице, което прехвърля стоки под режим на складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС от територията на страната до територията на друга държава членка е длъжно да съхранява информацията в електронния регистър за тези стоки за срок от 10 години, считано от края на годината, през която е започнало прехвърлянето на стоките (чл. 123, ал. 9, нова - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

При поискване от орган по приходите информацията в електронния регистър по чл. 123, ал. 5 от закона се предоставя в структуриран формат, формиран съгласно изискванията към параметрите и структурата на данните, описани в приложение № 41 от ППЗДДС, по електронен път или на електронен носител при условията и по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* (чл. 123, ал. 8 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. и чл. 113г, ал. 3 от ППЗДДС, нов - ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

8. Регистър по чл. 123, ал. 6 от ЗДДС на стоки под режим складиране на стоки до поискване, получени на територията на страната – Приложение № 40

„Регистър по чл. 123, ал. 6“ от ЗДДС е регистър, който съдържа информацията от чл. 54а, параграф 2 от *Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/1912* (§ 1, т. 92 от ДР на ЗДДС, нова, ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

Всяко данъчно задължено лице, за което стоките под режим на складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС са предназначени да бъдат доставени и са изпратени до територията на страната, води електронен регистър на тези стоки по образец – Приложение №

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

40 от ППЗДДС (чл. 123, нова ал. 6 от ЗДДС - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. и чл. 113г, ал. 2 от ППЗДДС, нов - ДВ, бр. 25 от 2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

Лице, за което стоките под режим на складиране на стоки до поискване по чл. 15а от ЗДДС са предназначени да бъдат доставени и са изпратени до територията на страната е длъжно да съхранява информацията в електронния регистър за тези стоки за срок от 10 години, считано от края на годината, през която е започнало прехвърлянето на стоките (чл. 123, ал. 9, нова - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

При поискване от орган по приходите информацията в електронния регистър по чл. 123, ал. 6 от закона се предоставя в структуриран формат, формиран съгласно изискванията към параметрите и структурата на данните, описани в приложение № 41 от ППЗДДС, по електронен път или на електронен носител при условията и по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* (чл. 123, ал. 8 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г. и чл. 113г, ал. 3 от ППЗДДС, нов - ДВ, бр. 25/2020 г., в сила от 20.03.2020 г.).

9. Задължение за водене на детайлна отчетност от всяко данъчно задължено лице, установено на територията на страната, на което са предоставени за съхранение стоки

Всяко данъчно задължено лице, установено на територията на страната, на което са предоставени за съхранение стоки, води детайлна отчетност за тези стоки, която задължително съдържа информация, позволяваща установяване на вида и количеството на стоките във всеки момент, за всяко от лицата, предоставили стоките за съхранение, както и идентифициране на лицата, изпратили, транспортирали или получили стоките при приключване на съхранението им (чл. 123, ал. 7 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 96/2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

Тези лица са длъжни да съхраняват отчетността за срок от 10 години, считано от края на годината, през която е започнало съхранението на стоките (чл. 123, ал. 9 от ЗДДС, нова - ДВ, бр. 96 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.).

10. Задължение за подаване на декларацията по чл. 55, ал. 1 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДФЛ) и чл. 201, ал. 1 от Закона за

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

корпоративното подоходно облагане (ЗКПО) - чл. 123, ал. 10 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 01.07.2023 г.

Когато в края на календарно тримесечие общата сума на налични парични средства в касите, размерът на вземанията (включително от предоставени заеми) от собственици физически лица, работници, служители, лица, наети по договор за управление и контрол, и подотчетни лица надхвърля 50 000 лв., регистрираните лица по този закон, които са предприятия по **Закона за счетоводството**, декларират поотделно за съответното календарно тримесечие с декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ и чл. 201, ал. 1 от ЗКПО данни от текущата си счетоводна отчетност относно:

1. сумата на налични парични средства в касите;
2. размер на вземанията (включително от предоставени заеми) от собственици физически лица;
3. размер на вземанията (включително от предоставени заеми) от работници, служители, лица, наети по договор за управление и контрол, и подотчетни лица.

СРОКОВЕ ЗА ДЕКЛАРИРАНЕ

Декларациите (справка-декларацията и VIES-декларацията), както и отчетните регистри (дневник за покупките и дневник за продажбите) се подават до 14-о число, включително на месеца, следващ данъчния период, за който се отнасят.

Декларациите (справка-декларацията и VIES-декларацията) и отчетните регистри (дневник за покупките и дневник за продажбите) се подават по електронен път при условията и по реда на **Данъчно-осигурителния процесуален кодекс** освен в случаите на ал. 13 и чл. 126, ал. 4, 7 и 8 от ЗДДС (чл. 125, ал. 7 от ЗДДС, изм. – ДВ, бр. 97 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.).

В случаите на deregistration без последваща регистрация в рамките на един данъчен период, декларациите и отчетните регистри се подават само на хартиен и технически носител в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите или по електронен път по параметрите и изискванията към структурата на файловете, определени в

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

приложение № 12 (чл. 113, ал. 9 от ППЗДДС, изм. – ДВ, бр. 101 от 2006 г., бр. 58 от 2018 г., бр. 3 от 2019 г., в сила от 08.01.2019 г.).

Регистърът за ВОД на нови превозни средства се подава по електронен път при условията и по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* до 14-о число на месеца, следващ календарното тримесечие, за което се отнася (ал. 9 на чл. 125 от ЗДДС – нова, ДВ, бр. 108 от 2006 г., изм., бр. 97 от 2016 г., бр. 98 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.). При прекратяване на регистрацията по чл. 109 от закона регистърът се предоставя на технически носител или по електронен път в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите заедно със справка-декларацията за последния данъчен период в съответствие с приложение № 22 (ал. 14 на чл. 113 от ППЗДДС, нова – ДВ, бр. 101 от 2006 г., изм., бр. 24 от 2017 г., бр. 3 от 2019 г., в сила от 01.01.2019 г.).

При смърт на физическо лице или на физическо лице – едноличен търговец, декларациите по ал. 1 и 2 от закона и отчетните регистри по ал. 3 за последния данъчен период по чл. 87, ал. 4 от закона се подават от наследниците или заветниците в срок 2 месеца от приемане на наследството, но не по-късно от 14-о число включително на месеца, следващ 6-ия месец от датата на смъртта на наследодателя. При допълнително узнати обстоятелства, същите се декларират, като в едномесечен срок от узнаването наследниците подават нови декларации по ал. 1 и 2 и отчетни регистри по ал. 3. Подадената декларация от един наследник ползва и другите наследници (чл. 125, ал. 13 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

Справка-декларацията, отчетните регистри и VIES-декларацията се подават само на хартиен и технически носител в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите на наследодателя (чл. 119а, ал. 1 от ППЗДДС, нова – ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.). Заедно със справка-декларацията, отчетните регистри и VIES-декларацията се подава само на хартиен носител и приложение № 37, неразделна част от справка-декларацията, съдържащо данни за наследствените дялове на наследниците/заветниците. За целите на чл. 125, ал. 13 от ЗДДС, последният данъчен период, предшестващ датата на deregистрацията, по отношение на който срокът за подаване на справка-декларацията, отчетните регистри и VIES-декларацията не е изтекъл към датата на deregистрацията и същите не са подадени от регистрираното лице.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Декларирането на данните от текущата счетоводна отчетност по чл. 123, ал. 10 от ЗДДС с декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ и чл. 201, ал. 1 от ЗКПО се извършва в срок **до края на месеца, следващ тримесечието.**

ВАЖНО!!! Първият период, за който се декларират данни при условията и по реда на чл. 123, ал. 10 от ЗДДС, е третото тримесечие на 2023 г., като декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ и чл. 201, ал. 1 от ЗКПО се подава в срок **до 14 ноември 2023 г.** (§ 30 от ПЗР на ЗДБРБ, обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г.).

Корекции след деклариране (изм. загл. – ДВ, бр. 97 от 2016 г., в сила от 01.01.2017 г.)

Допуснати грешки в подадени декларации вследствие на неотразени или неправилно отразени документи в отчетните регистри се коригират както следва:

1. Грешките, установени до изтичането на срока за подаване на справка-декларацията, се поправят, като лицето извърши необходимите корекции и подаде отново декларациите и отчетните регистри.

2. Грешки, установени след изтичането на срока за подаване на справка-декларацията се поправят, като:

2.1. лицето извърши необходимите корекции в данъчния период, през който грешката е установена, и включи неотразения документ в съответния отчетен регистър за същия данъчен период - при неотразени в отчетните регистри документи,

2.2. лицето писмено уведоми компетентния орган по приходите, който предприема действия за промяна на задължението на лицето за съответния данъчен период - при неправилно отразени в отчетните регистри документи и в случаите, когато лицето установи, че в справки–декларации за предходни данъчни периоди е приложен грешен коефициент по чл. 73 от закона.

Относно прилагането на чл. 126, ал. 3 от ЗДДС виж становище с № 24-32-67 от 18.04.2007 г. на Министерство на финансите.

Корекции на грешки в справка-декларацията се извършват по реда на чл. 126 от закона. Корекции на грешки във VIES-декларацията се извършват по реда на чл. 126, ал. 2, ал. 3, т. 1 и

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

ал. 4 от ЗДДС (чл. 115, ал. 10 от ППЗДДС - изм., ДВ, бр. 6 от 2010 г., бр. 58 от 2018 г., в сила от 13.07.2018 г.).

Лице, на което е прекратена регистрацията по ЗДДС, писмено уведомява компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите за допуснати грешки в подадени декларации по чл. 125, ал. 1 и 2 и отчетни регистри по чл. 124. Корекциите се извършват след издаване на разрешение от компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите (чл. 126, ал. 4 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.). В случаите по чл. 126, ал. 4 от закона, след издаване на разрешение от компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите корекциите се извършват в 14-дневен срок в отчетните регистри, съответно в справка-декларацията и VIES-декларацията, за данъчния период, в който е допусната грешката. В съответния дневник се отразява оригиналният запис на документа, като в полетата, описващи стойности, се попълват равни по размер, но с противоположен знак стойности и се отразява нов запис с коректните данни (чл. 119б, ал. 1 от ППЗДДС, нов – ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.). Справка-декларацията, VIES-декларацията и отчетните регистри се подават само на хартиен и технически носител в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

Лице, на което е прекратена регистрацията по ЗДДС, в 5-дневен срок от установяване на обстоятелството, че преди прекратяване на регистрацията не е издаден данъчен документ по чл. 112, ал. 1, и в случаите по чл. 116 писмено уведомява компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, която след преценка издава разрешение за издаване на съответния данъчен документ или отказва издаването му (чл. 126, ал. 5 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

Лице, на което е прекратена регистрацията по ЗДДС, при настъпване на обстоятелството за изменение на данъчната основа или за разваляне на доставка, за която е издаден данъчен документ с начислен данък преди датата на прекратяване на регистрацията му, писмено уведомява компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, която след преценка издава разрешение за издаване на съответния данъчен документ или отказва издаването му (чл. 126, ал. 6 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

В случаите на ал. 5 и 6 на чл. 126 от закона, в 14-дневен срок от получаване на разрешение лицето издава съответния данъчен документ и подава декларация по чл. 125, ал. 1 и отчетни регистри по чл. 124 за периода, през който е издаден съответният документ (чл. 126, ал. 7 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

Когато преди датата на прекратяване на регистрацията на лицето е издаден данъчен документ с начислен данък за получено авансово плащане и в срока по ал. 7 на чл. 126 от закона дължимата сума във връзка с намалението на данъчната основа или за развалянето на доставката не е върната на получателя, прихваната или уредена по друг възмезден начин, лицето издава документа по ал. 6 в 14-дневен срок от датата на връщането, прихващането или уреждането по друг възмезден начин за размера на върнатата, прихванатата или уредена по друг възмезден начин сума и подава декларация по чл. 125, ал. 1 и отчетни регистри по чл. 124 от закона за периода, през който е издаден документът (чл. 126, ал. 8 от ЗДДС, нова – ДВ, бр. 97 от 2016 г.).

В случаите на чл. 126, ал. 7 и 8 от закона лицето подава справка-декларация и отчетни регистри, като в дневника за продажби, съответно и в справка-декларацията, за данъчния период, през който е издаден съответният документ, отразява само издадените документи, за които е издадено разрешение от компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите (чл. 119б, ал. 2 от ППЗДДС, нов – ДВ, бр. 24 от 2017 г., в сила от 21.03.2017 г.). Справка-декларацията и отчетните регистри се подават само на хартиен и технически носител в компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите до 14-то число включително на месеца, следващ данъчния период, през който е издаден съответният документ. В случаите на корекция по реда на ал. 9 и 10 на чл. 126 от ЗДДС (нови - ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.) при неплащане съгласно чл. 126а от закона виж фиш V.10.

В справка-декларацията, VIES-декларацията и отчетните регистри се посочва идентификационният номер по чл. 94, ал. 2 от закона, под който лицето е било регистрирано до датата на прекратяване на регистрацията му.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

Справка-декларация за облагане при специална регистрация за прилагане на режим извън Съюза, режим в Съюза и режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии

Регистрирано лице на основание чл. 154 (за прилагане на режим извън Съюза) или на основание чл. 156 от ЗДДС (за прилагане на режим в Съюза), подава справка-декларация по образец - приложение № 31, съответно приложение № 32 от ППЗДДС. Справка-декларацията се подава до компетентната териториална дирекция по електронен път с квалифициран електронен подпис по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* чрез въвеждане на данните или чрез подаване на предварително генериран файл. Формата, структурата и валидационната схема на файла се утвърждават със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

Регистрирано лице на основание чл. 157а от ЗДДС (за прилагане на режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии) подава справка-декларация по образец - приложение № 46 от ППЗДДС. Справка-декларацията се подава до компетентната териториална дирекция по електронен път по реда на *Данъчно-осигурителния процесуален кодекс* чрез въвеждане на данните или подаване на предварително генериран файл. Формата, структурата и валидационната схема на файла се утвърждават със заповед на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите (чл. 159а, ал. 4 от ЗДДС). Справка-декларацията по образец - приложение № 46 от ППЗДДС, се подава по реда на ал. 3 и 4 на чл. 159а от ЗДДС, независимо от издадените напомняния и предприетите действия по ал. 12 на същата норма (ал. 13 на чл. 159а от ЗДДС - доп., ДВ, бр. 102 от 2022 г., в сила от 01.01.2023 г.).

Счетоводна отчетност и записване на данъка

Регистрираните лица водят подробна счетоводна отчетност, която е достатъчна за установяване на задълженията по ЗДДС от органа по приходите. Документацията и отчетността следва да са в съответствие с изискванията на *Закона за счетоводството*, ЗДДС и ППЗДДС.

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ**НОВИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ, използвани в чл. 118:**

„Софтуер за управление на продажби в търговски обект“ е всеки софтуер или модул от софтуер, независимо от технологиите за реализацията му, използван за обработка на информация за извършване на продажби на стоки и/или услуги в търговски обект, за които е налице задължение за издаване на фискален бон (§1, т. 84 от ДР на ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г.).

„Производител на софтуер за управление на продажби в търговски обект“ е лице, установено на територията на Европейския съюз, което произвежда софтуер за управление на продажби в търговски обект и го разпространява на територията на страната (§1, т. 85 от ДР на ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г.).

„Разпространител на софтуер за управление на продажби в търговски обект“ е лице, установено на територията на Европейския съюз, което разпространява на територията на страната софтуер за управление на продажби в търговски обект (§1, т. 86 от ДР на ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г.).

„Електронен магазин“ е интернет-сайт, чрез който се извършва продажба на стоки/услуги чрез сключване на договор от разстояние по чл. 45 от **Закона за защита на потребителите** и който има вградена функционалност за избор, включване и изключване на стоки/услуги в потребителска кошница, за въвеждане на информация за купувача, адреса на доставка и за избор на метод за плащане (§1, т. 87 от ДР на ЗДДС – нова, ДВ, бр. 24 от 2018 г., в сила от 19.03.2018 г.). Считано от 10.12.2019 г. е в сила ново определение на понятието „електронен магазин“, по смисъла на което това е софтуер, достъпът до който се осъществява през интернет при използване на уеб-браузер или мобилно приложение, и чрез който се извършва продажба на стоки/услуги посредством сключване на договор от разстояние по чл. 45 от **Закона за защита на потребителите**, като се предоставя възможност за избор от клиента на стоки/услуги чрез потребителска кошница или по друг начин, както и за предоставяне на информация за контакт с купувача, адреса на доставка и метода за плащане.

„Неприсъствено плащане с кредитна или дебитна карта“ е заплащане чрез платежна операция, инициирана по интернет и осъществена чрез софтуерно идентифициране на кредитна или дебитна карта или друг картово базиран платежен инструмент от виртуално терминално устройство ПОС (Virtual POS Terminal) без физическо прочитане на картата и без едновременното физическо присъствие на продавача и купувача по продажби, при които предоставянето на стоките или услугите става на място, различно от търговския обект на търговеца (т. 96 на §1 от ДР на ЗДДС, в сила от 10.12.2019 г.).

„Битови нужди“ по смисъла на чл. 118, ал. 11, т. 7 от ЗДДС е потреблението на втечен нефтен газ (LPG) или природен газ от физическо лице за домакинството му (т. 97 на §1 от ДР на ЗДДС, в сила от 10.12.2019 г.).

Преходни и Заключителни разпоредби
към Правилника за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за данък върху добавената стойност
(обн. - ДВ, бр. 55 от 2023 г., в сила от 27.06.2023 г.)

ДЕКЛАРАЦИИ, ДОКУМЕНТИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ

§ 37. (1) Националната агенция за приходите служебно променя от 1 януари 2024 г. идентификационния номер за целите на ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона на регистрираните към 31 декември 2023 г. по закона физически лица, които не са вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, съответно в регистър БУЛСТАТ, и за които до тази дата идентификационният номер за целите на ДДС е единният граждански номер или личният номер на чужденец, пред който е поставен знакът "BG". За тези лица, считано от 1 януари 2024 г., идентификационният номер за целите на ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона е служебният номер от регистъра по чл. 94, ал. 1 от закона, издаден за целите на прилагане на закона, пред който се поставя знакът "BG".

(2) Националната агенция за приходите служебно уведомява лицата, на които е променен идентификационният номер за целите на ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона.

(3) При подаване на декларации по чл. 125, ал. 1 и 2 от закона за данъчни периоди до 31 декември 2023 г. включително, лицата по ал. 1 посочват стария си идентификационен номер за целите на ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона. При подаване на декларации по чл. 159, ал. 4 и/или чл. 159а, ал. 2 от закона за данъчни периоди до 31 декември 2023 г. включително, лицата по ал. 1 посочват стария си идентификационен номер за целите на ДДС по чл. 94, ал. 2 от закона, когато са получили такъв номер.